



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas I. An Locutio Angelica fiat per signa?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

litem ob negationem auxilii poenitendi: Sicque intelligendus est Bern. Serm. 22. in Cantica. S. Thomas hic q. 64. art. 2. Angelorum inflexibilitatem in hoc refert quia supposito quod Deum videant, inflexibiles sunt ad malum, & supposita damnatione malorum, jam illis naturalis est inflexibilitas. Vel certè hoc solum vult S. Thomas, quod Angeli dum aliquid ita noscunt, ut ab illa noticia non moveantur, nec ad aliud, illam transferant, non possunt nisi in oppositum, cum sua voluntate: quæ utpote cæca, non potest ferri incognitum. Talis autem inflexibilitas convenit quidem etiam hominibus, sed ordinariè illis non contingit, propter mobilitatem phantasie & specierum.

Objicit 2. Granado Congruentias.

1. CONGRUENTIA. Quod aliquis sapientior est, melius facienda considerat, difficiliusque propositum mutat. Angeli autem sunt sapientissimi.

RESPONDETUR. Possè contingere ut iudicium prudens dicere possit utramlibet partem æque eligibilem esse, hinc ne contra illud sapiens dictamen nitatur Angelus, flexibiliter utramque partem prosequi poterit. Rursus, nunquid sapientis non est mutare consilium, mutatis circumstantiis.

2. CONGRUENTIA. Quod maximo conatu apprehendimus, ab illo difficillimè movemur.

RESPONDETUR. Negando Angelum ad omnia summo conatu se applicare. Sed hoc etiam posito cur non cum tempore elanguesceret conatus? cumque id adhuc faciat liberè, hoc ipso faciet flexibiliter.

3. CONGRUENTIA. Superbi nimium adhaerent suæ sententiæ, ne agnoscant se malè egisse. Ergo idem conveniet superbiæ dæmonum.

RESPONDETUR. Saltem humiles Angeli, flexibiles erunt. Deinde quid si instinctus superbiæ vacet, neutraque parte inclinet? Denique contingere potest superbo, ut si non muret consilium, magis sit confundendus. Quamquam si res sit de sola difficultate morali mutandi consilii, ea bene concedi potest Angelis.

Objicitur 3. Angelum non posse cessare ab intentione ultimi finis; Ergo adhæret immobilitè mediis. Ergo habet inflexibilem voluntatem sive circa finem, sive circa media.

RESPONDETUR. Negando in primis malos Angelos, esse in perfecta intentione, etiam naturaliter spectati ultimi finis, propter disordinationem illorum. Boni supernaturaliter illi inhaerent, sed de illorum inflexibilitate supernaturali hic non agitur, si autem agatur de intentione naturali, quam habent Angeli circa ultimum finem; hæc illis negari potest, si involvat actualem semper cogitationem de Deo ex principiis naturalibus. Sed etiam hac intentione concessa non sequitur intentum. Ratio, quia

dixi in Ethicis, omni actione honesta versarios suo modo circa ultimum finem, neque tamen in nobis datur inflexibilitas voluntatis: non enim sunt necessitatis media. De his fusius vide Mart. d. 41. Arriaga d. 14.

INSTABIS. Exiis quæ adfert Joan. à S. Th. q. 64. d. 4. a. 2. Angelus utens ad aliquam determinationem principiis evidenter notis, ad omnia quæ per talia principia attingit, fertur unica & indivisibili tendentia, & tanta firmitate, atque attingit, ipsa principia: ita ut non possit ex talibus principiis, novas rationes elicere: quia comprehensive procedit, ex vi talium principiorum. Quod etiam fecit in peccando. Hoc argumentum pluribus inibi diducit.

RESPONDERI potest. Quamvis procedat Angelus comprehensive cognitis principiis, sitque immutabilis in cognitionis suæ assensibus circa talia objecta, inde tamen non sequitur quod sub tali noticia pro sua libertate, non possit subsumere alium actum voluntatis: præcipue cum etiam illa comprehensiva noticia, proponat adhuc indifferenter objectum, quia comprehendit motiva secundum illorum legitimam exigentiam, legitima autem illorum exigentia, non est determinativa voluntatis ad unam nisi partem.

QUÆSTIO II.

De Actione Angelica quæ est Locutio.

Quod locutio Angelica detur, probatur ex Scriptura, quæ frequenter locutionis illorum meminit, ut locuti secum Angelus Persarum cum Angelo Judæorum. Paulus etiam meminit linguæ Angelicæ. Quæ loca nihil vetat accipi prout sonant. Fundatur etiam in hoc dicta resolutio. Quia communicatio notitiæ & sensuum, est bonum cujusvisque notitivi, tribuendum ergo erit potiori jure, ipsis Angelis. Tota difficultas in hoc est, quomodo inter se colloquantur Angeli. Aliquos speciales modos examinabimus. Hos & alios plures videbis ap. Suar. l. 2. à c. 26. Vasq. d. 211. Arriaga d. 12. Mart. d. 39. à n. 6. Franc. Lugo. D. 40. Raynaud dist. 4. q. 1. a. 2.

DIFFICULTAS I.

An Locutio Angelica fiat per signa?

Non moror hic Explicationem eorum, qui censent Angelos secum loqui per signa quædam materialia, cujus sententiæ meminerunt Durandus & Hervæus, sed istud fictitium est: nec locutionem quæ est bonum naturæ intellectualis, proportionat ipsi naturæ intellectuali, cujus est bonum: sicut enim improporionatum est homini per signa spiritualia loqui vel corporalia, sed improporionato modo v. g. glorian-

citando, ad advocandum filium; sic & Angelis, non est naturale, loqui per signa sensibilia. Commodius itaque fieri deberet per signa spiritualia, quam sententiam docet Aegid. Argent. Grego. Marilius, & ex nostris Vasq. cit. pro- pendet c. 10. Argumentaque in contra solvit Arriagā n. 4.

DICENDUM est. *Recte posse explicari locutio- nem angelicam per efformationem signorum aliquo- rum spiritualium.*

EXPLICATUR Conclusio. Sicut locutio nostra fit efformatione quorundam signorum sensibilibus, quibus moventibus sensum, perve- nitur in notitiam objecti à loquente communi- cati, sic etiam illa signa spiritualia, formata, no- tificant conceptus Angelis ad invicem. Quod ipsum sic ulterius proponitur. Ratio signi non est ita alligata sensibilibus, quin possit etiam ad spiritualia transferri; Ita enim character est si- gnum indelebile, Laureolæ item in plurium sen- tentia. Et sicut ipsæ species non sunt alligatæ ad sola sensibilia: dantur enim etiam spirituales species; Ita & signa, possunt esse non alligata, tantum ad sensibilia. Ex alia parte de spiritua- libus sic est dicendum, nisi ratio veter, ut nos manuducant visibilia ad invisibilia; alias nec notitia nostra dependeret à phantasmatibus, nec discursus nostri procederent à magis notis, ad minus nota. Porro ex sensibilibus, una est nonnisi locutio humana: In humanis autem lo- cutio, signis perficitur. Et sicut in humanis non quilibet qualitas est instrumentum lo- quendi sed sonus, & quidem non quilibet, sed articulatus, qui ore profertur, & quidem non quomodocunque ut pſittaci garrunt, sed qui procedit ex intentione aliquid significandi, tali qualitate, ex primi Polit. c. 2. Idem cum propor- tione in locutione spirituali contingit, in qua non omnis qualitas spiritualis, est illud signum, nec à quacunque potentia, & quocunque modo productum, sed ex intentione significandi.

PROBATUR Conclusio Argum. negativo. Quia si nihil obsit debemus explicare invisibilia per visibilia, cumque visibilis locutio fiat signis, nec obsit fieri spiritualement per signa spiritualia, interiri debet sic illam fieri. Vis probationis fiat, solutione Argumentorum.

OBJICIT Suarez. Non est explicabile quid sint in entitate hæc signa: non enim sunt actus vitales; deberent enim esse in intelligente: jam autem nec in loquente esse possunt: Nam per il- la signa cognosceret, nonnisi ipse loquens, si ve- ro sunt in audiente, non possent ab ipso fieri lo- quente: non etiam sunt solæ species intelligibi- les, vel habitus, vel qualitas nobis nota: quid ergo?

RESPONDETUR. Signa spiritualia nec sunt actus vitales, nec species, nec habitus &c. & ta- men sunt verè signa, idem in præsentī dicen- dum. Sunt ergo illa signa qualitates spiritua-

les, quas format è re nata Angelus loquens, in eoque genere qualitatis reponibilia, in quo re- ponitur character, cujus qualitatis effectus for- malis, sit, notificare mentem dicentis. Quod au- tem dicit Suar. nos principis fidei duci ad ere- dendam illam qualitatem; est enim de fide dari characterē, id non convincit, quia supposito ar- ticulo fidei, bene Christianus Theologus infert, quòd non repugnet signum spirituale, ulterius- que etiam manifestativum mentis, alius Angeli. Quamvis autem non meminerit Aristoteles ta- lis qualitatis, parum refert; quia ille divisit res, quantum illi erat necesse ad finem intentum à se tradendorum, sufficitque quòd ad qualita- tem ut sic, signum illud possit revocari.

OBJICIT 2. Idem. Non est explicabile quo- modo significant illa signa, sintque medium co- gnoscendi mentem dicentis: vel enim sunt me- dium cognoscendi cognitum, vel incognitum? neutrum dici potest; non sunt quidem medium incognitum, quia non sunt species intelligibiles: Si autem sunt medium cognitum, vel repræsen- tant naturaliter, ut fumus ignem; & hoc non po- test dici, nam omnis naturalis significatio fun- datur vel in formali similitudine, vel in aliqua necessaria connexion inter signum & signa- tum: qualitas autem illa, non est formalis simi- litudo: nec etiam dicit necessariam connexio- nem inter signum & signatum; quia hæc conne- xio, non potest esse, nisi in aliquo genere causæ, vel effectus: nec pura connexio relativa ad hoc sufficit; quia nunquam potest esse una relatio, si- gnum, per quod in cognitionem termini, vel al- ius relationis perveniatur. Non etiam potest dici, talia signa esse ad placitum: Si enim unus- quisque Angelus sua signa ad significandum im- ponit, aut illa impositio ab aliis ignoratur, sen- susque illius nescitur, & sic est inutilis; Vel co- gnoscitur mediante cognitione ipsius instituen- tis tale signum, & sic opus est, ut prius habeantur signa, per quæ loquatur de illis ipsis. Cumq; illa impositio sit futura libera, non poterit cognosci, sine locutione. In nobis aliud est, in quibus da- tur locus nutibus designando rem, ut cum ho- mines in infantia per nutus linguam discunt; in Angelis autem nulli sunt spirituales nutus.

RESPONDERI potest. Quòd illæ quali- tates sint signa ad placitum; quòd ipsum placi- tum manifestatum signis inante à Deo positis, quæ signa erant quasi lingua communis, quo et- iam modo probabile est Deum egisse, dum sub- initium mundi infudit linguam Evæ & Adamo communem.

Sed est & alius ad hoc dicendi modus, quòd talia signa sint significativa ex natura sua, & quòd sint signa cognita, quæ tamen non sunt fundata in formali similitudine, sed in necessa- ria connexion, non quidem entitativa, qualis est inter causam & effectum, sed in connexio- ne signi & signati, qualem habitudinem dicit

P.
MLOD
OWSKI
die Z:
VI

character, laureola. Potestque dici illa liberè produci tunc cum vult loqui Angelus; & sicut per Salaz Tomo 1. in 2. Tr. 2. d. 8. 53. n. 61. & Lug. de sacram. d. 6. n. 38. character est signum naturale, ita & in presenti.

OBJICIT 3. Effectio talium signorum vel est necessaria vel libera, si necessaria, & semper existentia sunt. Ergo à quolibet in mente dicentis noscerentur, & tamen locutio est bonum creaturæ rationalis, non nisi casu, quo velit, se manifestare loquens: non etiam potest dici effectio talium signorum libera; quia vel fierent per actus voluntatis, aut per illos ipsos actus quos fortè Angelus, per talia signa vult manifestare. Non primum: quia Angelus per suum velle, non potest efficere qualitates, & si sua voluntate non possunt efficere qualitates corporales, multò magis spirituales non efficiunt: quia hæ sunt perfectiores: non etiam illa signa facere potest per actus illos, quos fortè manifestare vult; quia actus immanentes, non sunt activi qualitatibus quæ non sunt principia similium actuum ut sunt habitus &c. Et cum illis qualitatibus esse signa sit accidentarium, & ex impositione, non est unde possint illi actus habere vim efficiendi tales qualitates. Immo si actus illi ex natura sua essent effectivi talium qualitatibus, æque illas producerent, etiam si ad significandum impositæ non essent, quod videtur difficile; cum illæ qualitates non ordinentur ex natura sua ad perficiendas potentias intellectus vel voluntatis, in suo munere. Immo quidquid tales actus producere possunt, in ipso operante, non liberè, sed naturaliter producant, ita ut ille actus liberè fiat, tamen jam ipse actus eo ipso quod est, naturaliter facit, quidquid facere potest.

RESPONDETUR. Illa signa liberè fieri, sed non fiunt ab actibus qui noscendi erunt: Nam ut dixi in Animasticis nulli actus sunt productivi etiam habituum, sed producuntur ab ipsis potentiis, licet prædispositis per elicientiam actuum. Proportionatè itaque ad locutionem humanam dici potest illa signa mediatè produci à voluntate, immediatè autem à potentia locutiva, consimili ei, quæ est in nobis. Negoque quod illa signa producere, superet illam locutivam, cum ad illa producenda ordinetur.

OBJICIT 4. Non potest ostendi in quonam subiecto principali seu supposito hæc signa fiunt: Si enim fient in Angelo audiente contra erit, quia unus in alio, non habet vim efficiendi ullam qualitatem: non etiam fiunt in ipso loquente: non enim posset excitare alium ad auditionem. Deinde quomodo posset secreto loqui, ut si velit loquens, unus audiat, non ceteri. Si autem sunt signa quædam communia omnibus & præter hoc particularia pro singulis, ineredibilis multitudo signorum poneretur.

RESPONDETUR. Hæc signa produci in ipso audiente, modo contineatur intra sphaeram lo-

cabilitatis Angeli loquentis: Nam ultra hanc sphaeram, nihil potest producere. Negandum item est, tales qualitates non produci in audiente, cum illarum productionem exigit bonum communitatis rationalis, quod est locutio, quæ non probatur, quod his signis perfici non possit. Aliud est de qualitatibus corporalibus: Harum enim productio non adfert bonum ullum communitati spiritali quæ tali, sicut adfert locutio. Concedi etiam posset, quod præter signa generalia dentur particularia: hoc autem non dedecet Angelos, sicut decorat homines pluralitas linguarum. Concedit Arriaga, quod si sint æque præsentibus non possint ita secum loqui, quin audiant alii præsentibus, id autem non obest, sicut non obest locutioni humanæ. Sed commodè dici posset quod pro omnibus Angelis sint signa non nisi communia, secretè tamen poterunt loqui, quia illi soli significabunt, in quo producuntur. Quod autem dicit Suarez, si concedantur signa generalia & particularia improbable hoc esse & imperfectum, utrumque probandum fuit: Et sicut non est imperfectum si per miraculum unus loquens à pluribus intelligatur, sic nec in presenti. Immo si sine ulla confusione duas linguas aliquis loqueretur non esset ingratum quid, sicut nec sunt ingrati plures soni ejusdem organi: Sic nec ingratum foret si in pluribus simul Angelus unus, efformet signa, singulisque loquatur. Sed quot Angelis simul loqui poterit? Tot quot non superant numerum illorum objectorum, quæ simul noscere potest Angelus, vel velle, ita ut proportionentur manifestativa, cum manifestabili. Imò Angelo occupante totam sphaeram suæ locabilitatis, non erit necesse transmittere per medium vim ad producenda illa signa; ob immediatam enim utriusque præsentiam, datur locus immediatè & non per medium transmittendæ vis alicujus ad producenda signa. Ipse Suarez ad salvandum quomodo secreto loqui possint Angeli, hunc tradit modum, ut scilicet loquens prius efficiat signum in se, & per illud imprimat speciem ejusdem signi in audiente: Sicut nos in ore formamus vocem & speciem in auditum alterius immittimus.

OBJICIT 5. Idem, quia non est explicabile quodnam sit subiectum proximum talium signorum; maxime enim esset intellectus: quia locutio est operatio facultatis rationalis, similiter & auditio; jam autem intellectus, non videtur proportionatum subiectum talis qualitatis: quia illa non est operativa: quia non est species intellectualis operationis; Intellectus autem, solum est subiectum capax operationis suæ, vel qualitatum, quæ sunt illius principia.

RESPONDETUR. Cum potentia Angeli sint indistinctæ ab ipsa potentia Angeli, recipiuntur hæc signa in substantia Angeli, licet producantur

habentis denominationem intelligentis propter mox dicenda. Licet enim absolute loquendo impositio humana non determinet sibi subiectum naturale, cui inhaerere debeat, consequenter & illa signa, si sunt signa ad placitum, nihilominus aliunde id deposcunt, ut scilicet instrumentum loquendi manifestans conceptum alius, sit penes principium cui manifestat, quæ qualitas seu signum licet non sit fortè immediata operativa intellectus, sufficit quòd opere tur mediatè, in quantum determinat intellectum ad formandam speciem expressam illius objecti, quod manifestat. Ad solvendas alias objectiones

NOTO 1. Signa illa esse transeuntia, ad eum modum, quo & nostra, dependereque sicut in actuali productione, ita & in suo conservari, ab efformatione. Cumque finis illorum sit, ut manifestent conceptum loquentis, quando hunc finem ponunt, non petunt jam ulterius durare.

NOTO 2. Dupliciter illa signa posse formari. In primis ut faciat signum, quo dicat se hoc cogitare, & eo casu non videbitur conceptus loquentis in seipso: poteritque salvari quomodo possit unus alium fallere mentiendo producendo signum de asino, cum cogitat de bove. Sed quomodo æquivocabunt? producent signa ad placitum duplicem significationem habentia. Immo posset dici etiam, posse dari signa naturalia duplicem significationem importantia, cur non enim hisque æquivocabitur? sicut potest idem esse, à diversis causis produci, cumque illis rectè. Secundò potest formare signa, quibus dicat intueri meum conceptum, quem de hac re habeo in illo me ipso, & tunc videbitur conceptus loquentis, in seipso. Non debemus autem etiam priorem modum loquendi negare Angelis: quia nihil absurdi involvit, commodus est, ut mali inter se mentiri possint, & boni æquivocare. Si enim in illismet ipsis semper videntur conceptus, nec mendacio, nec æquivocationi dabitur locus. Cumque illa signa immediate fiant in intellectu audientis, & sint talia, ut non possint principiare sui notitiam, nisi in eo, in quo fiunt, salvabitur ut alter Angelus, non tantum nesciat quid loquatur unus alteri, sed nec sciat, quod loquatur. Quare autem signa non nisi ei manifestent in quo producuntur. Ratio est: quia hoc ipso quòd producuntur de potentia huius Angeli, sunt nonnisi bonum huius Angeli, ad eum modum, quo calor productus ex materia A. non est bonum nisi materiæ A. Sed quid fieri Michael prodat Gabrieli, quomodo cum illo loquatur Raphael, hoc fieri quidem potest, sed cum loquens Raphael, producit signa in Michael e cum illa non producantur in Gabriele, nesciet quod loquatur Raphael, nec loquetur Gabrieli, sed Michael manifestabit Gabrieli, quid audiverit à Raphaële, utendo illismet ipsis signis.

NOTO 3. Qui diceret concreatas esse sine exceptione omnium rerum noscendarum species Angelis, admitteret concreatas species etiam illorum signorum; qui autem tribueret intellectui vim producendi species vel de novo acquirendi, diceret positum primum illis signis, tum primum fuisse species fabricatas. In quarum fabricatione, non est necesse imaginari fatigationem aliquam in Angelis secuturam, sicut nec sequitur in objectis, dum illas emanant, contingereque potuit ut si sint signa ad placitum, plures etiam convenerint in iisdem condendis signis, ita ut in aliquibus etiam quoad sensum, in aliquibus nonnisi quoad materiale signi convenerint: hoc enim reperitur etiam in linguis nostris. Quamvis autem homines sint ita sagaces, ut investigare possint occultissimos quosque characteres, non poterit tamen unus Angelus investigare locutionem alius: quia nec signa ipsa videbit, quæ nonnisi in intellectu audientis principiant auditionem, & investigatis etiam signis cum in illo à loquente hinc & nunc non producantur, nec dicetur audire. Fortè etiam nisi accedente manifestatione, & depulsione juris secreti, non habet unus jus ad noscenda signa, quæ efformantur & educuntur, de potentia illius.

DIFFICULTAS II.

An per Productionem speciei, Directionem, que voluntatis perficiatur Locutio Angelica?

SUAREZ c. 27. à n. 32. ita explicat Locutionem. Quòd scilicet unus Angelus, non tantum permittat ut sui actus videantur, sed etiam illum excitat, ut audiat. Quæ excitatio per illum, fit, per productionem speciei impressæ. Hic modus cæteroqui communis, patitur hanc difficultatem. Quia non videtur salvare formalem rationem Locutionis: Si enim Deus creans species objectorum, ea intentione, ut illa sint manifesta Angelis, non dicitur illis tunc loqui; immò nec tunc loqueretur si infunderet sui speciem impressam spiritualem, cur ergo dicetur Angelus loqui ratione illius productæ speciei? *Hinc*

EXPLICATUR 2. Locutio Angelica à Capreolo, Cajet. Arriaga cit. n. 25. Martinon cit. n. 37. Franc. Lug. d. 11. c. 4. Raynaudo dist. 4. q. 1. a. 7. à n. 137. & post illos ab Esparza q. 21. Qui docent Locutionem perfici non alio, nisi quia Angelus vult manifestare actum suum, ita ut accedente ordinatione voluntatis, quæ removel sigillum secreti ab illo actu, hoc ipso hic quidem loquens, ille verò audiens reddatur: & sicut ob defectum huius voluntatis, actiones internæ clauduntur sigillo secreti, estque de illis ut ita dicam silentiis; ita posita ordinatione voluntatis removelur illud sigillum, quo remoto, manifestatur